

Թեստ

Մասնագիտական գործունեության նախընտրելի տեսակները

Յեղիսակ՝ Ա. Կլիմով

Թեստն ուղղված է մասնագիտության ընտրության գործընթացում անձի ուղղվածության բացահայտմանը: Այցելուն պետք է առաջարկվող քսան զույգ գործունեության տեսակներից ընտրի մեկը և նախընտրած տարբերակը վերցնի շրջանակի մեջ:

Թեստավորման ժամանակահատվածը չպետք է սահմանափակված լինի, սակայն կարելի է նշել, որ հարցերի շուրջ պետք չէ երկար մտածել և թեստավորումը միջինում պահանջում է 20 րոպե: Թեստի արդյունքների վերլուծության արդյուսակը ևս պատրաստված է, հինգ տողերից յուրաքանչյուրը համապատասխանում է Ա. Կլիմովի կողմից առանձնացված մասնագիտական գործունեության նախընտրելի տեսակներից մեկին և ցանկալի է այցելուին առաջարկել հենց այդ տիպին պատկանող մասնագիտություն:

Թեստի հրահանգ

«Ենթադրենք, որ համապատասխան ուսուցումից հետո դուք կարող եք կատարել ցանկացած աշխատանք: Բայց եթե ստիպված լինեիք ընտրել միայն հնարավոր երկու տարբերակներից մեկը, ո՞րը կլիներ»:

Ի՞նչ ես նախընտրում

1ա. Խնամել կենդանիներին	թե՞	1բ. Սպասարկել մեքենաներ, սարքեր/ հսկել, կարգավորել դրանք
2ա. Օգնել հիվանդ մարդկանց, բուժել նրանց	թե՞	2բ. Կազմել աղյուսակներ, հաշվիչ մեքենաների ծրագրեր
3ա. Հսկել գրքերի նկարագարողումների, պլակատների, գեղարվեստական բացիկների, ձայնապնակների որակը	թե՞	3բ. Հսկել բույսերի վիճակը, զարգացումը
4ա. Մշակել նյութեր (փայտ, գործվածք, մետաղ, պլաստմաս և այլն)	թե՞	4բ. Ապրանքը հասցնել սպառողին (գովազդել, վաճառել)
5ա. Քննարկել գիտահանրամատչելի գրքեր, հոդվածներ	թե՞	5բ. Քննարկել գեղարվեստական գրքեր (պիեսներ, համերգներ)
6ա. Մեծացնել տնային կենդանիների	թե՞	6բ. Մարզել ընկերներին (կամ կրտսերներին) որոշակի գործողություններ կատարելիս
7ա. Արտատպել նկարներ, պատկերներ կամ լարել երաժշտական գործիքներ	թե՞	7բ. Ղեկավարել որևէ բեռնատար (ամբարձիչ կամ տրանսպորտային) միջոց
8ա. Մարդկանց հաղորդել, բացատրել անհրաժեշտ տեղեկությունը	թե՞	8բ. Գեղարվեստորեն ձևավորել ցուցահանդեսներ, ցուցափեղկեր կամ մասնակցել համերգների, բեմադրությունների կազմակերպմանը
9ա. Վերանորոգել ապրանքներ, հագուստ, տեխնիկա, բնակարաններ	թե՞	9բ. Գտնել և ուղղել տեքստերում, աղյուսակներում առկա սխալները
10ա. Բուժել կենդանիներին	թե՞	10բ. Կատարել հաշվումներ, հաշվարկներ
11ա. Աճեցնել (ստանալ) բույսերի նոր տեսակներ	թե՞	11բ. Նախագծել արդյունաբերական արտադրանքների նոր տեսակներ (մեքենաներ, սնունդ, տներ և այլն)
12ա. Լուծել մարդկանց միջև առաջացած վեճերը, գծողությունները, համոզել, բացատրել, խրախուսել, պատժել նրանց	թե՞	12բ. Հասկանալ գծագրեր, սխեմաներ, աղյուսակներ (ստուգել, ճշտել, հստակեցնել)
13ա. Դիտել, ուսումնասիրել գեղարվեստական ինքնագործունեության խմբակների աշխատանքներ	թե՞	13բ. Դիտել, ուսումնասիրել մանրէների կյանքը
14ա. Սպասարկել, կարգավորել բժշկական սարքավորումներ	թե՞	14բ. Բժշկական օգնություն ցույց տալ մարդկանց վնասվածքների, հարվածների, այրվածքների և այլնի դեպքում
15ա. Կազմել ճշգրիտ բացատրություններ, հաշվետվություններ դիտարկվող երևույթների իրադարձությունների, չափվող օբյեկտների և այլնի մասին	թե՞	15բ. Գեղարվեստորեն նկարագրել, պատկերել իրադարձությունները
16ա. Լաբորատոր անալիզներ կատարել հիվանդանոցում	թե՞	16բ. Ընդունել, գնել հիվանդներին, զրուցել նրանց հետ, բուժում նշանակել
17ա. Ներկել կամ նկարագրող սենյակների պատերը, իրերի մակերեսները	թե՞	17բ. Իրականացնել շենքերի մոնտաժում կամ մեքենաների, սարքերի հավաքում
18ա. Կազմակերպել ընկերների կամ կրտսերների էքսկուրսիաները, արշավները, այցելությունները թանգարաններ, թատրոններ և այլն	թե՞	18բ. Խաղալ բեմում, մասնակցել համերգների
19ա. Օգտվելով գծագրերից պատրաստել դետալներ, ապրանքներ, կառուցել շենքեր	թե՞	19բ. Չբաղվել գծագրությամբ, պատճենահանել գծագրեր, քարտեզներ

20ա. Պայքարել բույսերի հիվանդությունների, անտառի և այգու վնասատուների դեմ	թե՞	20բ. Աշխատել ստեղնաշարային մեքենաների վրա
---	-----	--

Արդյունքների վերլուծություն

Անձնային տիպ	Մարդ-բնություն	Մարդ-տեխնիկա	Մարդ-մարդ	Մարդ-նշանային համակարգ	Մարդ-գեղարվեստական կերպար
Նշեք թեստում ընդգծված տարբերակների համարները	1ա	1բ	2ա	2բ	3ա
	3բ	4ա	4բ	5ա	5բ
	6ա	7բ	6բ	9բ	7ա
	10ա	9ա	8ա	10բ	8բ
	11ա	11բ	12ա	12բ	13ա
	13բ	14ա	14բ	15ա	15բ
	16ա	17բ	16բ	19բ	17ա
	20ա	19ա	18ա	20բ	18բ
Ընդամենը					

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՏԻՊԵՐԻ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄՆ ԸՍՏ Ե.Ա. ԿԼԻՄՈՎԻ

Տարբերում են մարդկային տիպերի և մասնագիտությունների 5 համադրություններ՝

1. մարդ-մարդ
2. մարդ- բնություն
3. մարդ- տեխնիկա
4. մարդ- ստեղծագործական կերպար
5. մարդ- նշանային համակարգ

1. **Մարդ - մարդ տեսակը՝** ենթադրում է հիմնականում աշխատանք մարդկանց հետ և մասնագիտական աշխատանքից բխող մշտական շփումներ: Այս տիպի մասնագետները պետք է կարողանան գործնական հարաբերություններ հաստատել մարդկանց հետ և պահպանել այն, հասկանալ նրանց, ազդեցություն գործել մարդկանց վրա՝ ցուցաբերելով համբերատարություն, բարյացկամություն, մեծահոգություն: Այսպիսի մասնագետների համար մշտապես պետք է հաճելի լինի շփումը մարդկանց հետ:

Ջակումներ, նախասիրություններ, արտահայտված որակներ.

- մարդկանց սպասարկում,
- բժշկելու ունակություն կամ հակում,
- սովորեցնելու, դաստիարակելու ունակություն,
- օրենքների և իրավունքների պաշտպանում,
- շփվելու և անձանոթների հետ հարաբերվելու ունակություն,
- ապրումակցման կարողություն և բարեհաճ վերաբերմունք, շրջապատողների նկատմամբ
- ակտիվ լսելու կարողություն,
- աշխատանքը ինքնուրույն կազմակերպելու ունակություն,
- հստակ խոսք և հանրության առաջ ներկայանալու կարողություն:

Մասնագիտական կարևոր հատկություններ.

- զարգացած հաղորդակցման ունակություններ,
- հուզական կայունություն,
- ուշադրությունը արագ տեղափոխման ունակություն,
- ապրումակցում (էմպատիա),
- հետևողականություն,
- կազմակերպչական հմտություններ:

Մասնագիտությունների օրինակներ.

1. գործակալ (գովազդային, ապահովագրական)
2. մերսող
3. բուժքույր
4. ոստիկան
5. մատուցող
6. անվտանգության աշխատակից
7. փաստաբան
8. դիմահարդար
9. բժիշկ
10. մշակութաբան
11. մանկավարժ

12. հոգեբան
13. սոցիալական աշխատող
14. հասարակայնության հետ կապերի (PR) մասնագետ
15. մո կառավարիչ
16. մարզիչ և այլն

2. **Մարդ - բնություն տեսակը՝** ենթադրում է աշխատանք, որը կապված է բնության երևույթների և օրգանիզմների հետ: Այսպիսի մասնագետները հոգ են տանում բուսականության և կենդանիների մասին և կատարում են մի շարք աշխատանքներ, որոնք կապված են դրանց խնամքի, զարգացման ու բազմացման հետ: Այս մասնագետների աշխատանքի օբյեկտ են հանդիսանում կենդանիները, բուսականությունը, միկրոօրգանիզմները: Նրանց անհրաժեշտ է համբերատարություն անհարմարավետ պայմաններում աշխատելու համար:

Հակումներ, նախասիրություններ, արտահայտված որակներ.

- հետևել ու խնամել կենդանիներին,
- կենդանիների և բույսերի բազմացում՝ բուծում,
- հետաքրքրություն բնության երևույթների նկատմամբ,

- կենդանի ու անկենդան բնության ուսումնասիրություն, բույսերի ու կենդանիների խնամք,
- կենդանիների և բույսերի հիվանդությունների բուժում և կանխարգելում:

Մասնագիտական կարևոր հատկություններ.

- հետևողականություն,
- համակարգելու հակում,
- ուշադրության կենտրոնացվածություն,
- ակտիվ շարժունակության հակում:

Մասնագիտությունների օրինակներ

1. գյուղատնտես
2. այգեգործ
3. կենսաբան
4. անասնաբուժ
5. երկրաբան
6. հնէաբան
7. ֆիզիկոս
8. քիմիկոս
9. բուսաբույծ
10. բնապահպան
11. դեղագործ

3. **Մարդ - տեխնիկա տեսակը՝** ենթադրում է այնպիսի աշխատանք, որն առնչվում է տարատեսակ մեքենաների, մեխանիզմների, սարքերի հետ: Այսպիսի մասնագիտությունները կապված են տեխնիկական միջոցների ստեղծման, մոնտաժման, հավաքման, փորձարկման, շահագործման հետ:

Հակումներ, նախասիրություններ, արտահայտված որակներ.

- դիտել, հետազոտել, զննել,
- ստեղծել ու գործարկել նոր նմուշներ,
- պլանավորել, նախագծել, մշակել, մոդելավորել, շահագործել,
- ինքնուրույն կազմակերպել թե՛ սեփական, թե՛ այլոց աշխատանքը,
- ոչ ստանդարտ որոշումներ կայացնել,
- տեխնիկական միջոցների ստեղծում, մոնտաժում և տեղադրում,
- տեխնիկական արտադրանքի շահագործում,
- տեխնիկայի վերանորոգում:

Մասնագիտական կարևոր հատկություններ.

- տեխնիկական մտածելակերպ,
- տարածական երևակայություն,

- պրակտիկ գործունեության հակում,
- էմոցիոնալ կայունություն:

Մասնագիտությունների օրինակներ

1. ճարտարապետ
2. ինժեներ
3. կինոօպերատոր
4. ծրագրավորող
5. ավտովերանորոգող
6. մեխանիկ
7. զոդող
8. էլեկտրիկ և այլն

4. **Մարդ– գեղարվեստական կերպարի** գործունեությունն անվանում են ստեղծագործություն: Այն համարվում է մտքի, ճանաչողական, հոգևոր և պրակտիկ գործունեության արդյունք: Մասնագետներին անհրաժեշտ է գեղարվեստական ճաշակ, վառ երևակայություն:

Հակումներ, նախասիրություններ, արտահայտված որակներ.

- գեղարվեստական ստեղծագործություն ստեղծելու, արարելու, նախագծելու, մոդելավորելու կարողություն,
- արարելու, վերարտադրելու և նոր ստեղծագործություններ հեղինակելու կարողություն,
- բեմում ելույթ ունենալու կարողություն,
- ձեռագործ աշխատանքներ կատարելու ընդունակություն:

Մասնագիտական կարևոր հատկություններ.

- վառ երևակայություն,
- ստեղծագործական մտածողություն,
- զգայությունների ճկունություն,
- զարգացած ֆունկցիոնալ ունակություններ (լսողություն, տեսողություն, խոսք, ճաշակ և այլն):

Մասնագիտությունների օրինակներ.

1. ոճաբան
2. վարսահարդար
3. խոհարար
4. դերձակ
5. ֆոտոմոդել
6. ոսկերիչ
7. դերասան
8. ճարտարապետ
9. դիզայներ
10. երգիչ
11. պարող
12. նկարիչ
13. ռեժիսոր
14. դիրիժոր և այլն

5. **Մարդ- նշանային համակարգ կերպարն** առանձնանում է իր թվերի, նիշային պատկերումների, կողերի, սիմվոլների, տեքստերի արտահայտմամբ: Այս տիպին են դասվում այն մասնագիտությունները, որոնք ենթադրում են աշխատանք թվերի, բանաձևերի, աղյուսակների, գծագրերի, դրանց ստեղծման, հետազոտության և կիրառման հետ:

Չակումներ, նախասիրություններ, արտահայտված որակներ.

- տեքստերի և աղյուսակների մշակում,
- հաշվարկների իրականացում,
- տեղեկատվության վերլուծում,
- գրաֆիկների, քարտերի և աղյուսակների հետ աշխատանք,
- ինֆորմացիոն ազդակների ընկալման ու փոխանցման հմտություն,
- մտքում լավ հաշվելու ունակություն,
- սխալներ գտնելու և ուղղելու հմտություն:

Մասնագիտական կարևոր հատկություններ.

- մաթեմատիկական ունակություններ,
- վերացական մտածողություն,
- բարձր և կայուն ուշադրություն,
- հաղորդակցման հակում,
- ճշտապահություն և նստակեցություն:

Մասնագիտությունների օրինակներ.

1. փաստաբան
2. ծրագրավորող
3. լեզվաբան
4. մարդաբան
5. գրադարանավար
6. հաշվապահ
7. թարգմանիչ
8. խմբագիր
9. սոցիոլոգ
10. բանասեր
11. տնտեսագետ և այլն: